

Rengeteg embert foglalkoztat a génkezelt kukorica-kérdés

Magyarországon marad a génmódosítatlanság

Zúdul a külföldre szállítandó kukorica a bárkába. Továbbra sem génkezelt

Fotó: Karnok Csaba

„Magyarország megőrizte szüzességét”, mondják: míg más uniós tagállamok engedélyezik a génmódosított kukorica termesztését területükön, a mi kukoricánk továbbra is génkezeltelen marad. Sokak szerint ez biztosítja, hogy a magyar kukoricára ezután is vevő maradjon a génmódosított terméket kerülő külföldi piac.

Rengeteg embert foglalkoztat – és ellentétes véleményeket vált ki belőlük –, hogy az uniós tagállamok környezetvédelmi minisztereinek brüsszeli ülése leszavazta az Európai Bizottság indítványát, mely szerint Magyarország köteles lett volna engedélyezni a MON810 nevű, génmódosított kukoricafajta vetését. Neves szegedi szakembert kérdeztünk, mi is pontosan ez a kukorica, mi múlik vagy nem múlik termesztésének engedélyezésén?

– A MON810 kukoricafajtába a Bacillus thuringiensis baktérium génjét ültették be – mondja György János, az MTA Szegedi Biológiai Központ Növénybiológiai Intézetének tudományos főmunkatársa. Ez olyan fehérjét termel, mely az erre érzékeny, a növényt fogyasztó hernyók emésztőrendszerében méregként hat, és a rovar elpusztul. A kártevők közül csak a kukoricamolylepke, és a gyapottok-bagolylepke hernyóira hat. Más lepkéfajókára szintén, de ezek hernyóinak nem táplálék növényük a kukorica, így nem kerülnek veszélybe.

A kukoricamolylepke kevés károsodást okoz Magyarországon, de a globális klímaváltozással egyre terjed. Vele kapcsolatban nálunk

főleg a hernyójának rágásai nyomán megjelenő gombabetegségek okoznak gondot, így a fuzárium, melynek hatására a kukoricában mikotoxin jelenik meg. A mikotoxin-tartalmat pedig a kukoricát vásárló cégek mérik – tehát jelenléte, egy bizonyos határon túl, gátolhatja az értékesítést. S milyen haszna lehet a tilalom fönntartásának? „Magyarország megőrizte a szüzességét”, ha egy külföldi vásárló „eredeti” kukoricát akar beszerezni, továbbra sem szorul bizonyításra külön eljárásokkal, hogy a termény nem génmódosított.

– Van viszont egy furcsa dolog – mondja végül a szakember. – A gazdasági károkat okozó élőlényekkel szemben mérgeanyagokat termelő génmódosított kukorica terjesztésének

akkor van értelme, ha alkalmazásával vegyszereket válthatunk ki, olyanokat, amelyek hozzá képest sokkal inkább veszélyeztetik a környezetet. Az említett kukoricakárosítókkal szemben azonban a gazdák, legalábbis nálunk, többnyire nem is tartják szükségesnek a vegyszeres védekezést – tehát a génmódosított kukorica akkor sem váltott volna ki sok vegyszert, ha engedélyezik bevezetését. A sokkal kártékonyabb kukoricabogár ellen viszont muszáj vegyszeres védekezést alkalmazni. És bár e vegyszeres védekezés valóban nagy pusztítást okoz a talajéletben, kukoricabogárral szemben ellenálló génmódosított kukoricafajta bevezetésére még csak kísérlet sem történt Magyarországon.

F. CS.

ÉRTE ÉS ELLENE

– Bár nem tartjuk szakmainak, tudomásul vesszük a döntést. Más országokra összpontosítjuk tevékenységünket – mondja Czepő Mihály, a MON810 engedélyezési eljárásának vezetője, a Magyar Biotechnológiai Szövetség nevében. A kukoricamolylepke egyébként főleg az ország déli területein jelentkezik. S míg korábban évente csak egy nemzedéke volt, most már két nemzedéke is megjelenik – teszi hozzá.

Környezet- és természetvédelmi szervezetek óriási győzelemként értékelik az ügyet. – Semmiféle egészségügyi tanulmány nem született még arról, hogy a génmódosított kukorica hosszú távú fogyasztása miként hat az emberi szervezetre – hívja

fő a figyelmet Nemes Noémi, a Greenpeace kampányfelelőse. Magyar kutatók megállapítása szerint a génmódosított kukorica 1500-2000-szer több mérgeanyagot termel, mint amennyi egyszerű, engedélyezett, biológiai védekezésre alkalmas kezeléssel a környezetbe jut. Pollenje is tartalmaz toxint, ezért például a kukoricatáblák szegélyén gyakori csalánon élő, védett nappali pávaszem hernyóinak 20 százaléka is elpusztulhat. Gazdaságilag pedig egyértelmű a génmódosított kukorica előnye: Európa-szerte erre van kereslet, és Magyarország már úgy vonult be a köztudatba, mint génmódosítottól mentes övezet, s ha ilyen terméket akar beszerezni, mindenki hozzánk fordul.

Stefánia és Somogyi

Két utcanev áll most terítéken, de csak azért, mert kiegészítették. A nagy eligazító írás alá egy kicsit is tettek, hogy tudja az arra járó, miért adták rá éppen azt a nevet. Gondolkodó lény az ember, szereti tudni többek között ezt is. És ha megtudja? Elkezd rágni rajta.

Az egyik nem is utca, csak fél. Kintebb való helyeken „sornak” mondanák – mint Etelka sor Felsővároson, és Alsó-nyomás sor Alsóvároson –, de Újszegeden van néhány fával bővült is – Fő fasor, Bal fasor, Jobb fasor, Derkovits fasor –, ez ide tehát nem jó. Sétány lett belőle, mert a séta áldásos jó dolog. Egyik oldalon a Tisza, meg a park, a másikon a házak. Hosszú évekig ott volt a Sajtóház is, tisztes vagy tiszteletlen múlttal. És ott van a Hungária Szálló is, sajnálni való öskövületiségében, változatlanul várva a föltámadást. Dankó Pista hófehér cigányszobrára a bevezető, a végén pedig a Radnóti gimnázium. Szemben vele az egyik közgazdasági szakközépiskola.

Ki is írták a teljes nevét, két sorba is alig fér. „Stefánia Klotild Lujza Hermína Mária Sarolta (1864–1945). Rudolf trónörökös felesége.” Arról, hogy II. Lipót belga király leánya volt, nincsen szó, és arról se, hogy mi köze van mindennek Szegedhez. Elég volt nekünk a Habsburgokból a császáraik révén is, minthogy királyaink is voltak csere-szavatosságukban, de a trónörökösöz, illetve Vetsera bárónővel veteledő feleségéhez hogyan kötődünk, a kutya se tudja.

Hamar beugrik, hogy az árvíz után siettünk pótolni, amit talán soha nem kellett volna túllihagnunk, és az uralkodóház tagjairól nevezünk el, amit csak lehetett. Mindenképpen bizonyítani akarták nagyjaink, hogy a Negyvennyolcat felejteni legjobban tudjuk. Magáról a trónörökösöz lett a Rudolf tér – most Roosevelttér –, korábban Halpiac, egy része Makai piac, még korábban Latrán is volt, és egy ideig Hitler is osztozott rajta Mussolinivel, bár tábla nélkül. (I. Péter László: Szeged utcanevei). Amikor visszakeresztelték Stefániára, akkor kezdett előbuzogni némelyekben annyira a Habsburg-hűség, hogy a még későbbi trónörökösöz legszívesebben köztársasági elnököt is kreáltak volna, és „felségnek” szólították. Azt megúsztuk, de Stefánia megmaradt balgaságunk emlékeztetőjének. Elnézném, ha a visszaálmódója megünnepelné mindegyik névnapját egy csokréta liliummal. Lett belőle egy ideig Sztalin sétány is, és ehhez illően ide tették a híres Sztalin- (és Lenin-) szobrot, aztán Magyar Tanácsköztársaság útjaktént is szolgált. Csak ne kezdjen lelkiismeret-furdalásom lenni, hogy a Valéria teret meghagytuk Bartók térnek, és nevében a Ferenc József Tudományegyetem is megváltozott közben. József főhercegről is neveztek el valamit annak idején.

Eddig tehát csak a Stefániáról beszélünk, de van másik kalandunk is. A Víz után illőnek találta a város, hogy Somogyi Károly is kapjon egy utcát könyvtáradományáért cserében. Meg is adták, de később baj lett vele. Kísértetiesen hasonlított Somogyi Szilveszterre, az egykori polgármesterre. Azt már ne! Kapta magát az illetékesek tanácsa, és addig ürgette-forgatta, amíg Somogyi Béla nem lett belőle. Neki ugyan szintén nem volt különösebb kapcsolata Szegeddel, de legalább a fehérterror áldozata. Sajnálni való sors, ráadásul tanító is volt, és talán tévedésből keveredett a kivégzők elé, szociáldemokratáknak, de tény, hogy jött a rendszer-váltás, és visszakeresztelték az utcát Somogyi Károlyra, a könyvtáralapítóra. Éppen jókor, mert ide költözött a Somogyi-könyvtár.

Csak a táblacsinálók ragadtak meg a történelem gubancánál. Nemrég a villamosban is Somogyi Béla utcaként jelentették be, de ott lekopott a Béla. Olvasom tehát a kicsi értelmező táblán, imígyen: „Somogyi Béla (1868–1920) A fehérterror vértanúja, a Népszava munkatársa.” Emlékeztessen rá Somogyi Károly mellszobrára?

H. D.

Jubileumi Kodály- emlékkoncert

Kodály Zoltán halálának 40. évfordulójára emlékezve ünnepi emlékhangversenyt rendeznek kedden 19 órától az SZTE Zeneművészeti Kar Fricsay Ferenc Hangversenytermében (Szeged, Tisza L. krt. 79–81.). Közreműködnek az SZTE Zeneművészeti Kar művészei és hallgatói: Teme-si Mária, Komáromi Júlia, D. Szécsi Edit, Sigmondné Erős Andrea, Lucz Ilona, Andrejcsik István, Klebniczki György, Katona Judit, Sin Katalin, Császár Zsuzsanna. A műsoron Kodály-művek szerepelnek.

DÉLMAGYARORSZÁG ÉS DÉLVILÁG

LAKODALMAS

FESTIVÁL - VERSENY

MULASSUNK EGYÜTT

DÉLMAGYARORSZÁG

DÉLVILÁG

JÖJJENEK EL A VÁSÁRHELYI ELŐDÖNTŐRE, VIGADJANAK, SZAVAZZANAK!

2007. március 9. 18.00

Petőfi Sándor Művelődési Központ,
Szántó Kovács János u.

Belépő ára: 400 Ft

A belépő egy sorsjegy, mellyel a helyszínen megnyerheti az 5 db Délvilág-ajándékcsomag egyikét!

Juttassa be kedvencét az áprilisi döntőre!

A helyszínen szavazhat is a zenekarokra!

Belépőárusítás:

Március 5-től: Délvilág ügyfélszolgálat Hódmezővásárhely, Szegfű u. 1–3. Telefon: 62/242-419.

A helyszínen az elődöntő napján, 17.00 órától.

A szervezők a műsorváltozás jogát fenntartják!

Fellépnek:

- ATLANTIC
- BEA ÉS VILI duó
- JE-BÁ-ZSO
- LAKATOS KÁLMÁN és zenekara
- PARTY TEAM Band
- „MÉG EGY KICSIT” együttes